

Elsa Gam Hansen, beboer, og Connie Madsen, viceforstander i haven på Plejehjemmet Åbygård.

”Vi vil gerne være en synlig og aktiv del af Åbyhøj”

På Plejehjemmet Åbygård er der plads til det spontane. En solskinsdag kan hurtigt blive til en strandtur, og når Danmark spiller landskamp, kan flere ansatte efter eget ønske møde ind for at dele oplevelsen med beboerne. Som friset plejehjem har Åbygård det sidste halvandet år udforsket nye måder at gøre hverdagen lidt mere levende og meningsfuld for både beboere og medarbejdere.

Tekst og foto: Maria Bach Ekermann

Den fynske accent er ikke til at tage fejl af hos 89-årige Elsa Gam Hansen. Hun er født og opvokset på Fyn, og har tilbragt næsten hele sit liv dér. For tre år siden flyttede hun dog til Aarhus sammen med sin nu afdøde mand, som havde brug for en plads på plejehjem. Valget faldt på Åbygård, så de kunne komme tættere på deres guddatter og hendes familie.

Elsa er glad for sin hverdag. Den er ikke den samme, som

dengang de var to, men der er næsten altid tid til en snak eller et spil kort med personalet, synes hun, og det betyder meget.

Mere tid til samvær

Som en del af frisættelsen har Åbygård valgt at arbejde med en mere fleksibel hverdag til gavn for både medarbejdere og beboere.

“Noget af det første, beboerne ønskede, da Åbygård blev friset, var mere personale i ydertimerne,” fortæller viceforstander Connie Madsen. Der er stadig flest medarbejdere i dagvagten, men en ny vagttype fra kl. 12-20 er indført, så der er flere på arbejde til at skabe nærvær og spontanitet, så eftermiddagene ikke bliver helt så lange.

Den nye vagttype har været en succes, men plejehjemmet drømmer om endnu mere fleksibilitet. Hvis en medarbejder har lyst til at møde ind en aften for at hygge lidt ekstra med beboerne, skal det kunne lade sig gøre. Det kræver en ny måde at tænke vagtplanlægning på. Plejehjemmet har afprøvet modellen i mindre målestok og oplever, at det fungerer rigtig godt.

Hverdagsdrømme

Der er jævnligt beboermøder på Åbygård, hvor også Elsa deltager. Her vendes drømme for hverdagslivet, og der er plads til både stort og småt. Ikke alle beboere kan udtrykke deres drømme på samme måde, og for dem er det afgørende, at medarbejderne tør tænke stort på deres vegne. Og det kræver, at personalet kender beboerne rigtig godt og tør sætte sig i deres sted.

To gange om ugen mødes medarbejderne på tværs af vagttag til frisættelsesmøder, hvor nye idéer og forslag diskuteres. På en tavle i vagtstuen stemmes der om, hvad der skal afprøves i praksis, og her er det et fælles løfte, at beslutningerne bliver taget alvorligt.

“Vi vil så gerne, at vores naboer, foreninger, skoler mv. ved, at vi findes, og at vi ønsker at være en del af lokalområdet.”

Hele tiden handler det om inddragelse, og at alle har en stemme i arbejdet med at skabe en mere levende og nærværende hverdag.

Alle os i Åbyhøj

Den lokale Facebook-gruppe i Åbyhøj bruges aktivt på plejehjemmet til at følge med i, hvad der rører sig i bydelen.

“Til 'mød din by' på biblioteket mødte vi op for at gøre os bemærket. Vi vil så gerne, at vores naboer, foreninger, skoler mv. ved, at vi findes, og at vi ønsker at være en del af lokalområdet,” siger Connie.

Et lokalt kor har fået øjnene op for, at de gratis kan låne lokaler til øveaftener. Det giver liv i huset, og som tak for lån giver de et par koncerter om året for beboerne.

De lokale dagligvarebutikker mærker også frisættelsen på Åbygård. Plejehjemmet har bl.a. fået dispensation fra den faste indkøbsaftale, så flere indkøb nu kan klares lokalt. Det giver plads til mere spontanitet, hvis fx en beboer har et stort ønske om noget uden for menuen en dag. Ofte opstår der også gladelige gensyn med gamle bekendte, når beboerne aktivt færdes i lokalmiljøet.

Fælles motto

Og det glæder Elsa, at hun kan komme mere ud. Selvom Åbyhøj for hende ikke er velkendte

villaveje og gamle naboer, er det en stor glæde at besøge lokale butikker, ligesom det varmer, når naboer fra lokalsamfundet skaber liv i bygningen.

Over de sidste år er et motto vokset frem på Åbygård: Når vi ikke selv kan, spørger vi: Hvor får vi hjælpen? Lokalsamfundet ses som en stor ressource, man kan række ud til og få glæde af, lige så vel som plejehjemmet skal bidrage den anden vej. For selvom beboerne måske ikke kan komme og slå hæk, så kan de fx komme og hente nedfaldsæbler til bagværk, fortæller Connie. Det handler om at gøre hinanden stærkere, og om at være en synlig og aktiv del af Åbyhøj. ■

Frisættelse

Siden april 2025 har flere aarhusianske plejehjem fået mulighed for at arbejde med frisættelse.

Tanken er enkel, men ambitiøs: At give ledere og medarbejdere i tæt samarbejde med beboere og pårørende frihed til at finde netop de løsninger, der bedst understøtter beboernes trivsel, omsorg og livsglæde, og som samtidig styrker arbejdsglæden og gør plejehjemmene til attraktive arbejdspladser.